

Bilag 19.

DE SAMVIRKENDE DANSKE HUSMANDSFORENINGER

København, V, den 9. november 1953.

Til handelsministeriet.

Med skrivelse af 12. september, journal nr. 625/53, har handelsministeriet fremsendt et eksemplar af trustkommissionens betænkning nr. 3 „Konkurrencebegrænsning og monopol“ med anmodning om en udtalelse fra foreningerne. Således foranlediget skal De samvirkende danske Husmandsforeninger udtale følgende:

De samvirkende danske Husmandsforeninger er enige i, at en lovgivning vedrørende monopol først og fremmest må tage hensyn til, at der opnås den størst mulige effektivitet i varernes fremstilling og fordeling, men foreningerne er klar over, at der ofte vil være en række forskellige hensyn at tage i betragtning, når man skal afgøre, hvorledes den størst mulige effektivitet opnås.

Foreningerne er af den opfattelse, at den frie konkurrence stadig må være det foretrukne middel til at opnå effektivitet i produktionen, men man er klar over, at man for i rimeligt omfang at udnytte stordriftens fordele er nødt til at acceptere virksomheder, der i kraft af deres størrelse og indflydelse er en fare for den frie konkurrence. Foreningerne kan tiltræde hovedlinien i trustkommissionens betænkning, der går ud på, at den frie konkurrence i sådanne tilfælde må erstattes med det offentliges kontrol.

Trustkommissionen opstiller som et eventuelt mål: at bevare en talrig selvstændig middelstand. Husmandsforeningerne anser det for samfundsgavnligt at tilgodese dette mål og går derfor ind for, at man gennem lovgivningen hindrer, at kapitalstærke virksomheder slår fuldt effektive, mindre virksomheder ud. Foreningerne mener iøvrigt, at dette spørgsmål ikke kan klares alene gennem en monopollovgivning, men at spørgsmålet om de mindre virksomheders finansiering bør ses i nøje sammenhæng hermed.

De samvirkende danske Husmandsforeninger er enig i, at monopol ikke må føre til urimelige fortjenester. Foreningerne ønsker at forstå dette således, at et monopol ikke bør opnå større fortjenester end, hvad der er nødvendigt for at sikre den nuværende og den fremtidige effektivitet i produktionen, idet det er denne sikring, der overhovedet tilsiger berettigelsen af monopolet. I det omfang, man ikke gennem selve monopollovgivningen kan holde monopolfortjenesterne på et passende niveau, må lovgivningen på andre områder, således skattelovgivningen, medvirke til en løsning.

Eftersom man jo bør bestræbe sig for at opretholde en høj og stabil beskæftigelsesgrad og at undgå en inflatorisk udvikling, kan foreningerne tiltræde, at en permanent monopollovgivning tilrettelægges under forudsætning af en høj og stabil beskæftigelsesgrad og en sund pengemæssig udvikling.

Foreningerne vil gerne understrege, at importrestriktioner under enhver form bør indskrænkes til det mindst mulige, for at man ikke gennem disse skal dæmpe den frie konkurrence.

Kommissionen foreslår, at ankenævnet fremtidig skal træffe den endelige afgørelse i ankesager, og ønsker hermed at udelukke domstolskontrollen. Kommissionen anerkender, at det er en almindelig regel, at administrative skøn ikke kan indbringes for domstolene, med mindre det udtrykkelig siges i loven, og at afgørelsen af retsspørgsmål kan indbringes, med mindre det modsatte udtrykkelig siges. Kommissionen anfører, at det er vanskeligt at drage grænsen mellem skønsspørgsmål og retsspørgsmål i en lov af den art, der her er tale om, og anvender dette som et argument for, at en endelig afgørelse af såvel skønsspørgsmål som retsspørgsmål bør henlægges til en særlig ankeinstans. Foreningerne er noget betænkelige